Autorka: Natasha Maria Phoenix

„Takový je důvod pouti do hyperreality, k hledání případů, kdy si americká představivost žádá něco skutečného, a aby to dostala, musí si vytvořit něco absolutně falešného: kde se stírají hranice mezi hrou a iluzí...“

– Umberto Eco, Travels in Hyperreality

Kapitalistická společnost – saturovaná obrazovými výjevy, nesčetnými rozptýleními a nekonečnou komodifikací existence.

Jsme svědky spektáklu politiky nebo politiky spektáklu? Nelze je rozlišit. Guy Debord mluvil o Spektáklu jako o sebeobnovující se kapitalistické struktuře; společnosti saturované obrazovými výjevy, nesčetnými rozptýleními a nekonečnou komodifikací existence. Autentické se vytrácí a zůstává jedině poutavá mediální záplava. Umberto Eco to kdysi označil za „autentický padělek.“ Nenajdeme mnoho lepších příkladů, než jaký poskytuje americká politika.

Někdo žertem označil primárky za nejlepší realitní show na televizních obrazovkách. Ani se nemohl vyjádřit trefněji. Politiku podobně jako všechno ostatní pohltil Spektákl. Jde o nejdokonalejší padělek, parodii odrážející stav národa a pravdivou satiru naší vlastní kultury. Posmíváme se politikům, jako bychom se dívali do křivého zrcadla v zábavném labyrintu, ale nejde o pouťovou atrakci – hledíme na vlastní odraz.

H. L. Mencken se kdysi nechal slyšet:

„Jak se demokracie stále zdokonaluje, úřad prezidenta stále přesněji odráží vnitřní duši národa. Jednoho velkolepého slavného dne konečně dosáhnou obyčejní občané tužeb svého srdce a do Bílého domu se nastěhuje naprostý blb.“

Zda je konkrétní uchazeč blb nebo ne, se dá – a bude – probírat den co den, až do úmoru. Mencken však správně zachytil podstatu celé věci. Ať politické vůdce nenávidíme a posmíváme se jim jakkoliv, stejně tak – ne-li víc – bychom měli nenávidět a posmívat se sobě. Národ, média, političtí předáci, politická show: všechno jeden čistý sebereplikující Spektákl.

Funguje tady i podivný paradox. Syčíme, že politik „je odtržený“ od obyčejných Američanů. Na první pohled se to tak může jevit, ale na úrovni kolektivního nevědomí, ať už jde o lásku či nenávist, řídí masy i politiky stejný společenský impulz. Lid je utvářen Spektáklem – a stejně tak – ne-li víc – politici. Výrobek ovládá spotřebitele, masmédia utvářejí osobnost a autenticitu nahradila uměle vyrobená náhražka. Možná se tedy uměle vyrobenou náhražkou stal i průměrný člověk a průměrný politik; samo Bytí pozbylo autenticity.

Jestliže jsme dospěli na konec dějin, Bůh je mrtev, Spektákl nahradil kulturu a z občanů se staly uměle vyráběné náhražky postrádající autentické Bytí, pak můžeme očekávat pouze nekonečnou sebereplikaci až do vyhynutí. Snad to zní velikášsky a melodramaticky. Snad to takové skutečně je. Přesto ale touto cestou dospíváme k dokonalému příkladu „autentického padělku," nebo vědomé parodie, kterou je nejnovější buřič davů Donald Trump.

Před lety si získal Trump pozornost svými typicky arogantními prohlášeními, později se postavil prezidentovi a nyní ve volbách 2016 se vrací potřetí. Co šlo snad původně odbýt jako snahu o zviditelnění, musíme nyní znovu posoudit ve světle jeho nejnovějších blábolů. Členové Republikánské strany dokonce veřejně označili Trumpa za škůdce strany. Škodí jí ale skutečně do té míry, jak se snaží tvrdit?

Trump vede kampaň se sloganem: *„Udělejme z Ameriky opět skvělou zemi!"* To působí jako satira. Možná tomu tak je, možná ne – nebo možná nejsme zvyklí dívat se náš obraz a vidět něco tak bizarního, že zpochybňujeme pravdomluvnost zrcadla. Pro označení stavu, kdy nelze satiru rozeznat od vážně míněného tvrzení, se vžilo označení Poeův zákon. Stejně by se ale dala dokonale popsat americká kultura, politické otázky, společnost Spektáklu a dokonce i naše zbožnost. Nejenže dochází ke stírání hranic „mezi hrou a iluzí" – rozostřené jsou i hranice satiry a vážnosti, existují-li vůbec ještě.

Trump ztělesňuje Poeův zákon, Spektákl, lid i masmédia. Trump je autentický padělek, jimiž je naše společnost prostoupena.

Jak řekl Umberto Eco, americká imaginace prahne po skutečném – bohužel už dávno netušíme, co to znamená, pokud jsme to vůbec kdy věděli. Zbývá nám jen „skutečno bez původu nebo reality," jak poznamenal Baudrillard. A tak tedy vytváříme autentická falza k našemu obrazu; nevyhnutelná osudovost spočívá v tom, že autentický padělek nejprve vytvořil ke svému obrazu nás – a sebereplikace Spektáklu pokračuje.

Neustále se ptáme: „Po čem skutečně Američané touží?" Popravdě řečeno – nevíme. Aby věděl, po čem skutečně touží, musí si člověk sám sebe uvědomovat. To nám jako kolektivnímu celku naprosto chybí. Nemáme srdce, jen chvilkové rozmary a žádosti. Ideologie i náboženství přestávají existovat a nahrazují je jejich zdání. Nacvičenou rétorikou jsou pronášena správná slova, která však zní úplně prázdně. Ideologie dnešní Ameriky, světská i náboženská, není ničím než ozvěnou minulosti.

Přiblížily se další prezidentské volby. Znovu budeme velebit svého favorita a hanět jeho protivníka. Zabývat se marností tohoto rituálu by bylo banální. Jde o televizní realitu, vyrobenou jako náhražka skutečnosti, do níž se noříme plni nadšení, abychom se dozvěděli, kdo bude muset po hlasování opustit ostrov. Spektákl sám sebe replikuje do nekonečna.

Zapojeni do této nelidské struktury, viditelné i neviditelné, nepřestáváme být bombardováni proudem obrazů a vyrobených náhražek. Jestliže usilujeme o skoncování se světem Spektáklu, musíme si položit otázku: bude po něm ještě nějaký jiný svět nebo je Spektákl vše, co nám zbylo? Dost možná jsme se teprve začali do Spektáklu nořit a vrchol skutečnosti bez

skutečnosti se tyčí ještě daleko před námi.

Úvaha Natashi Marie Phoenix Trump: Politics of the Spectacle vyšla na stránkách Trigger Warning 14. září 2015.